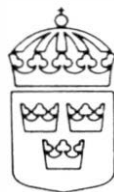

Motion till riksdagen

1987/88:Jo301

av Bengt Westerberg m.fl. (fp)

om skogspolitiken

Mot.
1987/88
Jo301

1. Inledning

Skogen är en av Sveriges viktigaste nationaltillgångar. Mer än hälften av landets yta täcks av skogsmark som till övervägande delen är lämpad för skogsproduktion. Skogsnäringen dvs. skogsbruket och skogsindustrin är av stor betydelse för ekonomi och sysselsättning, inte minst i glesbygd. Främjande av kombinationssysselsättning har stor regionalpolitisk betydelse.

Större delen av våra skogsprodukter exporteras. Nettovärdet av exporten ligger kring 50 miljarder kr./år och näringen kommer tveklöst att behålla sin ställning som ett fundament för Sveriges ekonomi.

Eftersom den svenska skogen och skogsindustrin i hög grad ägs av olika kategorier går närmare tre fjärdedelar av den årliga avverkningen i handel på virkesmarknaden. Ett affärsmässigt samband mellan efterfrågan, utbud och prissättning av virkesråvara är därför viktigt för skogsnäringens funktion.

Men skogen har också andra värden.

Den utgör en livsmiljö för ett otal växt- och djurarter. Den erbjuder oss människor omistliga värden i form av naturupplevelser, vila och rekreation. Den producerar bär, svamp och vilt. I norra delen av landet utnyttjas den också som betesmarker för rennäringen.

Om skogspolitiken enbart skulle betrakta skogen som råvarukälla för industrin skulle flera av dessa viktiga värden riskeras. Ofta sammanfaller produktions- och naturvårdsaspekterna men då intresse står mot intresse måste en sammanjämkning ske och skötselmetoderna modifieras. Stråvan bör vara att mer än i dag ståndortsanpassa skogsproduktionen — en utveckling som pågår i de flesta skogsförvaltningar, ge den enskilde skogsägaren större handlingsfrihet än dagens skogsvårdslag medger och förstärka hänsynen till naturvärden.

Skogsdöden i Europa stämmer till eftertanke. Den har ännu inte drabbat vårt eget land men skogsskador till följd av luftföroreningar och försurning har ändå konstaterats, bl. a. i anslutning till försurande industrier. Det faktum att tillväxten är god, delvis beroende på kvävenedfallet, får inte invaga oss i en falsk känsla av trygghet. Skogsskadorna är redan ett allvarligt miljöproblem. Om vi inte tar itu med det nu kan de på längre sikt också orsaka skador på skogsnäringen.

Folkpartiet har mot denna bakgrund föreslagit en rad åtgärder mot luftföroreningar och förorening bl. a. införande av miljöavgifter på utsläpp av svaveldioxid och kväveoxider. Dessa förslag utvecklas i vår partimotion om miljöpolitiken.

Mot. 1987/88
Jo301

2. Översyn av skogsvårdslagen

Den socialdemokratiska skogspolitiken sedan regeringsskiftet 1982 har haft som huvudsyfte att söka tvinga fram en ökad avverkning. Därför kompletterades skogsvårdslagen från 1979 redan efter regeringsskiftet (1983) med en serie nya regleringar, däribland avverkningstvång, gallringstvång och obligatoriska skogsbruksplaner.

Tillsammans med regeringens förordning och skogsstyrelsens olika föreskrifter bildar skogsvårdslagen nu ett detaljerat och svåröverskådligt regelverk som starkt beskär den enskilde skogsägarens handlingsfrihet. Detta system har en rad svagheter.

För det första är det svårt för den enskilde skogsägaren att hitta rätt i regelsystemet. Mängden av regler kan leda till osäkerhet om vad som är tillåtet och därmed sänka avverkningsnivån.

För det andra riskerar den detaljerade regleringen att minska skogsägarnas motivation och intresse att engagera sig i det egna skogsbruket.

För det tredje kan försöken att styra hela skogsbruket enligt de idéer som för tillfället är förhärskande leda till storskaliga misstag och till att enskilda skogsägares intresse för att utveckla nya och för dem ändamålsenliga metoder hämmas.

Enligt folkpartiets uppfattning bör skogspolitiken läggas om i två centrala avseenden: Detaljregleringen bör försvinna samtidigt som hänsynen till naturvårdens intressen bör förstärkas.

Detta kräver en genomgripande förändring av skogsvårdslagen. Den kan lämpligen genomföras i samband med en samlad översyn av skogspolitiken som bör syfta till en förenklad lagstiftning, begränsad byråkrati, ökat hänsynstagande till miljövärden och till att åstadkomma ett mer ståndortsanpassat skogsbruk som bättre än i dag beaktar skogens mångsidighet och olika funktioner.

Skogsvårdslagen är i dag skriven för att tillgodose en rad olika krav. Ursprungligen kom den till för att värna skogen som naturresurs. Till de regler som har detta syfte hör bl. a. kravet på återbeskogning. Senare har den kompletterats med krav på naturvårdshänsyn i skogsbruket som delvis har samma syfte bl. a. genom att främja mångfald, genetisk variation och artrikedom i skogen.

En betydande del av regelverket syftar dock till att förmå skogsägaren att bedriva ett rationellt, volymmaximerande skogsbruk med hög avverkning. Till dessa bestämmelser hör bl. a. gallrings- och avverkningskyldigheten och de regler som föreskriver hygesskogsbruk som den helt dominerande skötselformen.

Därtill kommer att lagen och dess tillämpningsföreskrifter oftast reglerar inte bara vilka mål som skall nås utan också vilka metoder som skall användas.

En ny skogsvårdslag bör i första hand syfta till att värna en långsiktig hushållning med skogen som naturresurs. Utgångspunkten skall vara den enskilde skogsägarens rätt och ansvar att bruka sin skog. Skogsägaren skall vara skyldig att ta hänsyn till naturvårdens intressen i skogsbruket och att skydda skogens förmåga att ge en hög, värdefull och uthållig avkastning.

Lagen bör däremot befrias från de inslag som syftar till att tvinga fram en näringspolitiskt motiverad avverkningsnivå. Enligt vår uppfattning är skogsvårdslagen ett både olämpligt och ineffektivt instrument på detta område. Skogsindustrins behov av regelbunden virkesförsörjning måste tillgodoses med andra metoder bl. a. en effektiv rådgivning och service, åtgärder för att åstadkomma ökad konkurrens på virkesmarknaden, en liberalisering av jordförvärvslagen, åtgärder mot olämplig arrondering och mot hämmande skatteregler som de höga marginalsatserna.

Efter sådana utbudsstimulerande åtgärder bör industrins efterfrågan på en fungerande marknad vara tillräcklig för att åstadkomma en motsvarande avverkning. Långsiktigt måste självfallet industrins virkesbehov anpassas till skogens produktionsförmåga. Det är direkt olämpligt att låta kortsiktiga industriintressen motivera regler om särskilda skogsbruksmetoder i en näring som arbetar i ett hundraårsperspektiv. Vilka produktionsmetoder som skall användas bör i princip avgöras av skogsägaren.

Reproduktionsplikten skall finnas kvar. I ett avseende bör kravet på återbeskogning dock lättas. Markägaren skall ha möjlighet att avstå från hög virkesproduktion för att i stället prioritera naturskyddssynpunkter. Han/hon skall t. ex. ges möjligheter att bevara från naturvårdssynpunkt värdefulla löv- och blandskogar bl. a. en del s.k. skräpskogar (paragraf 5:3) — ofta hemvist för hotade arter.

Styrningen mot dagens angivna slutavverkningsålder bör avskaffas, särskilt för tall som ofta kan stå kvar längre för kvalitetsproduktion. Det skall ställas krav på lägsta godtagbara föryngringsresultat vid en viss tidpunkt, däremot inte på hur detta skall åstadkommas.

Dagens regler om avverknings-, röjnings- och gallringsskyldighet bör avskaffas eller modifieras. Det hindrar inte att röjning och gallring ofta är nödvändiga åtgärder, men detta bör styras av skogsägarens egna överväganden efter rådgivning.

Det finns vidare skäl att i högre grad än nu godta andra skogsföryngringsmetoder än slutavverkning/plantering. Kravet bör ställas så att skogen efter avverkning skall ge en tillfredsställande virkesproduktion. Nuvarande kategoriska regler hindrar flexibilitet och utveckling mot ett mer ståndortsanpassat skogsbruk.

Det bör även i fortsättningen finnas regler om lägsta tillåtna avverkningsålder. Skogsägaren bör dock få större frihet att välja lämplig ålder. Reglerna bör ha karaktär av minimikrav.

Kraven på slutavverkning i bestämd omfattning och ransoneringen av avverkningsbar skog är av den karaktären att de inte hör hemma i en naturresursinriktad skogsvårdslag. Ransoneringsbestämmelsen torde dessutom snarast bidra till att hämma utbudet av virkesråvara, som statsmakterna i andra sammanhang anser sig vilja främja.

Reglerna har vidare visat sig ineffektiva för det syfte de var avsedda för.

De bör därför slopas helt. Det kan noteras att likartade slutsatser dras i bilaga 6 till 1987 års långtidsutredning, "Skogen vår räddningsplanka".

Den utformning av skogsvårdslagen vi föreslår gör det lättare för skogsägare att ta frivilliga hänsyn till naturvårdens intressen utöver vad lagen föreskriver. Det blir t. ex. möjligt att bevara glesbeskogade marker av värde för hotade arter. Det blir även lättare att satsa på lövskog. Övervakningen av hur skogsvårdslagens hänsynsregler efterlevs måste förbättras. I den översyn av skogsvårdslagen som här föreslås bör också olika metoder att göra hänsynsreglerna effektivare prövas.

Anmälningsplikten för avverkning bör finnas kvar för att ge myndigheterna möjlighet att ta ställning till vilka krav på naturvårdshänsyn som skall ställas och för uppföljning av skogsvårdslagen.

Det bör klart framgå av skogsvårdslagen att det också finns andra lagar, däribland naturvårdslagen, som påverkar och sätter ramar för skogsbruket.

Skogsvårdslagen bör liksom hittills också ge möjlighet att ställa krav på skogsodlingsmaterial och introduktionen av främmandeträdslag. Det finns betydande risker för bakslag vid experiment. Skogsbruket är en så långsiktig näring att resultatet inte i rimlig utsträckning kan vara känt på förhand. Då dessutom införande av t. ex. ett nytt trädslag kan påverka vår ursprungliga flora och fauna finns det skäl att inte helt lämna över dessa avgöranden till skogsägarna.

Skogsvårdslagen skall vara så skriven att regeringen inte kan ge skogsstyrelsen frihet att utforma detaljerade föreskrifter. Det är angeläget att skillnaden mellan råd och regler tydligt framgår i de skrifter som ges ut för användning bl. a. av skogsägarna.

3. Skog och naturvård

Skogens naturvärden måste värnas både av hänsyn till kommande generationer och för att skydda skogens framtida produktionsförmåga. Intresset för naturvård har ökat på senare år inom skogsbruket men fortfarande återstår stora brister. På en tredjedel av hyggena tas det enligt en undersökning inga naturvårdshänsyn alls. Det är därför angeläget att med utbildning och information stärka respekten för naturvårdens intressen och förbättra övervakningen av hur hänsynsreglerna i skogsvårdslagen följs.

Strävan bör vara att göra skogsbruket mer ståndortsanpassat dvs. arbeta med varierande trädslag och skogsbruksmetoder lokalt för att utnyttja de skiftande vatten-, närings- och ljusförhållandena i landskapet.

Ett mål bör vara att 1 % av den produktiva skogsmarken nedanför fjällkedjan undantas från vanligt skogsbruk. Skyddet bör öka för naturtyper som hotas av skogsbruk t. ex. urskogar, ädellövskogar och våtmarker. Samtliga kända urskogar och urskogslänkande områden bör ges ett tillfälligt skydd mot avverkning i avvaktan på ett ambitiöst bevarandeprogram. Det finns också starka skäl att vara varsam med avverkningar i kustområdena och på öar.

Natur som inte kan skyddas med hjälp av skogsvårdslagens 21 § får sättas av som naturreservat. Resurserna för bildande av naturreservat bör kraftigt höjas. Som framhållits ovan bör skogsvårdslagen reformeras så att den

bl. a. ger större utrymme för bevarande av lövskogar och för markägares frivilliga naturvårdshänsyn.

Det finns för närvarande ett glapp mellan skogsvårdslagens hänsynsregler och naturvårdslagens skyddsinstitut. SVL används i allmänhet inte för skydd av större ytor och NVL inte för mindre arealer. Därför är biotopskyddet av t. ex. strandzoner och branter svårt att tillgodose.

De nya ersättningsregler i naturvårdslagen som gäller efter riksdagens beslut i anslutning till PBL har ytterligare försvagat naturvårdens ställning i detta avseende och bör förändras. Ersättning skall liksom nu ges vid avsevärt försvårande av pågående markanvändning. Men intrånget bör inte bedömas i relation till den berörda delen av fastigheten utan enligt de regler som gällde före 1987.

Två möjligheter som därutöver bör övervägas är att införa ett bidrag till markägare som är beredda att ta mer långtgående naturvårdshänsyn i artskyddande syfte och att skapa möjligheter att inrätta mindre naturreservat än i dag.

De svampangrepp som under 1987 drabbade den kanadensiska contortatallen i de fjällnära områdena föranledde skogsstyrelsen att införa ett tvåårigt förbud mot ytterligare plantering i dessa områden. Men det inträffade måste också leda till eftertanke även när det gäller contorta-odlingen i övriga Sverige och introduktionen av andra främmande trädslag. Främmande trädslag bör inte införas i Sverige utan noggranna miljökonsekvensanalyser.

De fjällnära barrskogarna rymmer stora värden för naturvård, rennäring och turism. De är tillflyktsort för många hotade växt- och djurarter. En stor del av värdet ligger i att så stora sammanhängande områden under mycket lång tid lämnats i stort sett orörda. I detta avseende saknar de fjällnära barrskogarna motstycke i Europa utanför Sovjetunionen.

Det bör noteras att en viktig förklaring till de ingrepp som började vidtas kring 1980 är det statliga stöd som utgick bl. a. till byggande av skogsbilvägar. En del av dessa insatser skulle aldrig kunnat bli lönsamma utan dessa bidrag. Detta understryker vikten av att skogspolitiken bedrivs så att statliga bidrag inte utgår till ändamål som strider mot starka naturvårdsintressen.

Det är nu dags att åstadkomma en långsiktig lösning på konflikterna om de fjällnära barrskogarna. Ett sådant säkerställandeprogram bör bl. a. innehålla en lokalt förankrad naturvårdsgräns för storskaligt skogsbruk längs fjällkedjan, förstärkt urskogsskydd, överföring av värdefulla områden från domänfonden till naturvårdsfonden utan ersättning, avveckling av den f. d. skogsodlingsgränsen och ersättning till berörda markägare.

Folkpartiets syn på skogsbruk och naturvård utvecklas ytterligare i vår partimotion om miljöpolitiken.

4. Skog och näringspolitik

Som framhållits ovan har staten anledning att med lagstiftning värna skogen som naturresurs. Det finns vidare skäl att med ekonomiska stödåtgärder söka stimulera skogsvårdsinsatser som är samhällsekonomiskt lönsam-

ma även om de är privatekonomiskt olönsamma. Staten bör också undanröja olika sorters hinder för att ett tillräckligt utbud av råvara skall komma ut på marknaden.

Men det bör starkt understrykas att de skäl som talar för konkurrens och mot en omfattande statlig styrning och reglering av näringslivet och för en fungerande marknadsekonomi är giltiga även i fråga om skogsnäringen, inte minst om strävan är att få en samhällsekonomiskt optimal tillgång till skogsråvara. Näringspolitiken bör därför på detta område inriktas på att åstadkomma en fungerande marknad, inte på att driva fram nya regleringar.

Det innebär också att tendensen till att företag förenar sig i kartellliknande inköpsorganisationer bör hållas under uppsikt. Näringsfrihetsombudsmannen ser för närvarande över förhållandena på virkesmarknaden.

En bättre fungerande virkesmarknad med ökad konkurrens anges i den skogspolitiska bilagan till LU87 som en viktig förutsättning för ett ökat utbud av virkesråvara.

Det säger sig självt att en marknad där köparen i hög grad sätter priset riskerar att lida av problem med bristande utbud.

En annan central åtgärd i utbudsstimulerande syfte gäller handeln med skogsmark som i dag regleras i jordförvärvslagen. De nuvarande reglerna begränsar otvivelaktigt försäljningen av skogsmark från passiva till aktiva skogsägare. Jordförvärvslagen behandlas närmare i folkpartiets partimotion om jordbrukspolitiken.

Riksdagen beslöt förra våren att ersätta tidigare bestämmelser i byggnadslagen med en ny lag om träfiberanvändning. Den nya lagen syftar bl. a. till att åstadkomma en central prövning av hur stor del av råvaran som skall få användas som bränsle i förhoppningen att detta skulle förbättra skogsindustrins virkesförsörjning.

Lagen innebär att sågverkens biprodukter i hög grad specialdestineras till massaindustrin utan att ta hänsyn till att det finns alternativa avsättningsmöjligheter. Detta kan visserligen bidra till att minska behovet av importerad råvara men kanske till priset av ökad bränsleimport.

”De risker för konkurrens om råvaran som utredningen oroar sig för ser vi tvärtom som något positivt. Konkurrens är i regel en samhällsekonomiskt önskvärd företeelse och därför inte något som bör regleras bort, särskilt inte mot bakgrund av de koncentrationstendenser som i dag finns inom cellulosaindustrin”, heter det i den skogspolitiska bilagan till LU87.

Enligt folkpartiets uppfattning bygger riksdagsbeslutet på en övertro på centrala myndigheters förmåga att fördela resurser på ett ändamålsenligt sätt. Hur råvaran skall fördelas bör i stället avgöras på marknaden genom samspelet mellan tillgång och efterfrågan vid fri prisbildning i gängse ordning. Bara då kan risken för onödiga resursupppoffringar och välfärdsförluster undvikas.

Lagen om träfiberråvara bör därför avskaffas.

Ungefär en femtedel av skogsproduktionen kommer från statens marker. Dessa förvaltas av domänverket. Vi anser att domänverkets nuvarande tillgångar i betydande utsträckning bör överföras i enskild ägo. Detta bör vara ett led i strävandena att stärka och komplettera det enskilda jord- och skogs-

bruket och därmed skapa ökade möjligheter för människor att bo kvar och försörja sig i glesbygder. Även möjligheterna att skapa fristående skogsbruksfastigheter bör tas till vara. Det finns all anledning att slå vakt om och utveckla bondeskogsbruket som i betydande utsträckning ger oss välskötta skogar och en mer levande glesbygd.

Regeringen bör således ge domänverket i uppdrag att som ett första steg inleda markförsäljningar på ca. 400 milj. kr. under nästa budgetår.

Även i övrigt bör domänverkets markförsäljningspolitik ägnas särskild uppmärksamhet. Verket bör kunna spela en mer aktiv roll för att förstärka enskilda skogs- och lantbruk. Det finns nu anledning att se över formerna för den affärsverksamhet som i dag bedrivs inom domängruppen och det avkastningskrav som skall gälla framöver. Vi vill särskilt poängtera att en rättvisande jämförelse med enskilt skogsbruk bör eftersträvas. I detta sammanhang skall beaktas de restriktioner som med hänsyn till naturvårdsin-tressena gäller för avverkning i de fjällnära skogarna.

5. Skogsbeskattningen

Medan skogsbruk i vårt land är en hundraårsnäring, där avverkningstid-punkten utan större våld på den biologiska eller skogsekonomiska kalkylen kan förskjutas tiotals år, har skogsindustrin med sina anställda, anläggningar och marknader ett ganska jämnt råvarubehov under året och mellan åren. Inomårsvariationen klarar man genom kostsam överlagring från våren till hösten.

Visserligen ökar produktionen av trävaror, massa, skivor och papper och därmed råvarubehovet under högkonjunktur och sjunker under lågkonjunktur, men det sammanlagda råvarubehovet inom skogsindustrin mellan en hög- och lågkonjunktur skiljer inte mer än $\pm 10\%$. Skogen är inte självklart biologiskt eller skogsekonomiskt "mogen" i den jämna takt industrin efterfrågar virke.

En minskad avverkning i samband med lågkonjunktur åstadkommes lätt genom sänkta virkespriser medan en ökad avverkning kan åstadkommas genom virkesprisökningar och/eller andra stimulansåtgärder. Eftersom närmare 60 % av avverkningsmöjligheterna finns hos privatskogsägare — utan direkt koppling till egen skogsindustri — är denna grupps agerande på virkesmarknaden synnerligen viktig för industrins råvaruförsörjning. I och med att skogsinkomsterna hos privatskogsägarna i allt högre utsträckning läggs samman med inkomst av annan tjänst, pension eller dylikt, och i minskad utsträckning med jordbruksinkomster, spelar skatteplanering mot annan stadig inkomst en allt viktigare roll i beslutet om skog skall avverkas eller inte.

För ett skogsbestånd som är biologiskt och skogsekonomiskt avverkningsmoget fr. o. m. nu och 15—20 år framåt avgör ägarens privatekonomiska kalkyl som i hög grad påverkas av skattereglerna, när avverkning skall ske.

Det centrala instrumentet för skogsägarens ekonomiska planering är skogskonto. Vårriksdagen 1986 höjde som en del av det s. k. stimulanspaketet tillfälligt insättningsmöjligheterna på skogskontot från 60 % till 90 % av

såld avverkningsrätt och från 40 % till 70 % av leveransvirkesintäkterna för avverkningsrätt 1986—1988.

Åtgärden hade effekt. I en undersökning vid Sveriges lantbruksuniversitet (SIMS-rapport 22, 13 mars 1987) över orsakerna till ökad avverkning hos privatskogsägarna i södra Sverige 1986/87 angav nära 25 %, att de förbättrade skogskontoreglerna varit av avgörande betydelse för avverkningsbeslutet. Skogsägare avverkar uppenbarligen mer, om skatten i nuet kan minskas.

Vid återgång till lägre insättningsprocentsatser torde avverkningsrätten komma att gå ner.

För närvarande är den maximala tiden för placering på skogskonto 10 år, varefter pengarna senast skall tas fram för beskattning. Vid utgången av 1976 stod 1,286 miljarder kr. på skogskonto, vid utgången av 1986 stod 3,960 miljarder kr. på skogskonto, en ökning med 2,674 miljarder kr. under tioårsperioden, vilket är en 30-procentig ökning i 1976 års penningvärde. Prognosen till 31/12 1987 anger en sammanlagd skogskontohållning på 4,071 miljarder, en ökning under 1987 på 750 miljoner i löpande priser. Eftersom tioårsperioden uppenbarligen inte räcker till för ordnad avveckling av skogskontot, fungerar kontot i slutändan avverkningshämmande, då skogsinkomster faller ut utan avverkning.

Den viktigaste utbudsstimulerande åtgärd som kan vidtas är en rejäl skattereform med en kraftig sänkning av marginalskatterna. Då minskar behovet av olika specialkonstruerade lösningar för att fördela inkomster över flera år såsom skogskontot.

Folkpartiet har föreslagit en skattereform som syftar till att människor i vanliga inkomstlägen skall få högst 40 % marginalskatt och till att den högsta marginalskatten skall sänkas från 75 % till 50 %. Ett första steg på denna väg bör tas redan nästa budgetår. Förslag om detta framläggs i folkpartiets skattepolitiska motion till detta riksmöte.

Enligt vår mening bör möjligheten att behålla medel på skogskonto förlängas från nuvarande 10 år till dess att en marginalskattereform av denna omfattning är fullt genomförd.

Vidare bör de nuvarande högre insättningsprocentsatserna permanentas, dvs. 90 % av intäkten från försåld avverkningsrätt och 70 % av intäkten från försålt leveransvirke.

Skogsvårdsavgiften höjdes 1984 från 0,5 % till 0,8 %. De insatser inom skogsbruket som avgiften är tänkt att finansiera ligger på ett lägre belopp än de 460 milj. kr. avgiften beräknas inbringa. Avgiften har därmed förlorat det direkta samband med skogspolitiken som den tidigare haft och har fått en mer fiskal karaktär än tidigare.

Enligt folkpartiets uppfattning bör delar av skogsvårdsavgiften kunna finansiera naturvårdsinsatser i skogen. En sådan princip vägledde folkpartiregeringen när medel till en fördubbling av naturvårdsverkets anslag för inlösen och inköp av mark för naturvårdsändamål togs från ramen för skogspolitiska ändamål. Tanken är att skogsbruket bör finansiera de insatser som görs för att begränsa de negativa naturvårdseffekterna av moderna odlings- och avverkningsmetoder. Många av dessa insatser kan i hög grad

sägas komma näringen till godo bl. a. genom att genetiska resurser bevaras och objekt för skogsvetenskaplig forskning säkerställs.

Även med hänsyn tagen till detta är det sannolikt att den höjning av skogsvårdsavgiften som genomfördes 1984 och som vi motsatte oss har placerat avgiften på en långsiktigt alltför hög nivå. Vi har dock inte möjlighet att på en gång sänka alla de skatter som regeringen hunnit höja under sina snart sex år vid makten. I valet mellan olika skattereformer har vi bedömt att alla krafter bör satsas på att genomföra den marginalsattesänkning som även skogsbruket så väl behöver.

Skogsvårdsavgiftens framtida utformning och nivå bör tas upp i samband med den samlade översyn av skogspolitiken som vi tidigare förordat.

6. Anslagsfrågor

Tidigare avverkningar i form av blädning har givit upphov till de skogar vi i dag kallar 5:3-skogar, dvs. tras- och restbestånd. Skogar som allmänheten kan uppfatta som glesa och luftiga men som i själva verket är sterila rester av fin skog.

Under en rad år har statliga bidrag betalats ut för restaurering av dessa bestånd. Folkpartiet har motsatt sig att bidrag skall utgå till sådana åtgärder i områden som omfattas av starka naturvårdsintressen. Detta har bl. a. gällt lövskogar och hagar men också våtmarker som är angelägna att skyddas från naturvårdssynpunkt.

Jordbruksutskottet skärpte våren 1987 sin hållning och uttalade att stöd inte skall utgå till hagmarker som kan beröras av arbetet med naturvårdsåtgärder i odlingslandskapet.

Det finns dock anledning att bevaka att bidragsgivning på detta område inte driver fram avverkningar av skog som — t. ex. genom riklig förekomst av hålträ — kan vara av värde för hotade arter.

Enligt folkpartiets mening bör 5:3-bidragen därför avskaffas i sin nuvarande form. De bör ersättas med en bidragsform som skall ha till syfte att ersätta skadad skog i norra Sverige. I samband därmed bör bidrag också kunna utgå till åtgärder för en aktiv natur- och kulturvård vid skogsodlingen. För att undvika risken att hittills okända men värdefulla områden drabbas bör det samtidigt slås fast att bidrag inte skall utgå om länsstyrelsens naturvårdsenhet säger nej. Mot denna bakgrund bör bidragen till skogsvård m. m. sänkas med 40 milj. kr.

Med hänvisning till vad vi anfört om varsamhet vid exploatering av fjällnära skogar och avskaffandet av 5:3-bidragen i nuvarande form anser vi också att anslagen till skogsbilvägar kan sänkas med 8 milj. kr.

Bidragsgivningen på det skogspolitiska området har efter hand förenats med skärpta föreskrifter om hänsyn till naturvården. I praktiken är förhållandena dock ännu inte tillfredsställande. Riksdagen bör därför klart markera att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen.

Eftersom vi ovan föreslagit att lagen om träfiberråvara skall avskaffas kan också anslaget till skogsstyrelsen sänkas med 1 milj. kr. dvs. de medel

som är avsedda för tillsyn enligt denna lag. Motsvarande minskning kan göras beträffande de 0,8 milj. kr. regeringen vill anslå till skogsvårdsstyrelserna i samma syfte.

Mot. 1987/88
Jo301

Hemställa

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen hos regeringen begär en samlad översyn av skogspolitiken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en reformering av skogsvårdslagen i enlighet med de riktlinjer som anges i motionen,

[att riksdagen beslutar avskaffa lagen om träfiberråvara¹],

[att riksdagen hos regeringen begär att domänverket inriktar sin markpolitik på utförsäljning av mark för ca 400 milj. kr. under budgetåret 1988/89¹],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av formerna för den affärsverksamhet som i dag bedrivs inom domängruppen¹],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en permanentning av nuvarande mer förmånliga regler för insättning på skogskonto²],

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en förlängning av skogskontotiden från 10 år till dess att en sänkning av marginalskatterna i enlighet med vad som anförts i motionen genomförts fullt ut²],

3. att riksdagen till *Skogsstyrelsen* för budgetåret 1988/89 anslår 1 milj. kr. mindre än regeringen föreslagit eller således 33 101 000 kr.,

4. att riksdagen till *Skogsvårdsstyrelserna Myndighetsuppgifter* anslår 0,8 milj. kr. mindre än regeringen föreslagit eller således 179 893 000 kr.,

5. att riksdagen till *Bidrag till skogsvård m. m.* för budgetsåret 1988/89 anslår 40 milj. kr. mindre än regeringen föreslagit eller således 230 000 000 kr.,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avveckling av 5:3-bidragen i deras nuvarande form,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag till ersättning av skadad skog i norra Sverige,

8. att riksdagen till *Stöd till byggande av skogsvägar* för budgetåret 1988/89 anslår 8 milj. kr. mindre än regeringen föreslagit eller således 42 000 000 kr.,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att statsbidrag inte bör utgå till åtgärder som strider mot starka naturvårdsintressen.

Stockholm den 14 januari 1988

Mot. 1987/88
Jo301

Bengt Westerberg (fp)

Ingemar Eliasson (fp)

Karin Ahrland (fp)

Anne Wibble (fp)

Lars Ernestam (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Birgit Friggebo (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)

¹ 1987/88:N218.

² 1987/88:Sk322.

